

## [Bauusgaard.]

spekulanter har i disse år udnyttet den øvrige befolkning på en sådan måde, at det må give anledning til reaktion. Kommunerne kan heller ikke sige sig fri for et stort medansvar. Havde alle kommuner i større omfang sikret sig byggearealer i god tid, og havde ikke alle kommuner følt trang til at deltage i grundspekulationen, kunne en del være undgået.

Systemet med zoneinddeling fremmer grundstigningerne, og jeg føler mig overbevist om, at kommunerne må hjælpe til ved en ophævelse af disse zonegrænsebestemmelser. Yderzonerne må færdiggøres, ved at hovedledningerne føres ud, og den egentlige færdiggørelse af ledningsnettet på grundene må overlades til bygherrerne selv. Tager man ikke mere effektivt på denne side af sagen, vil der påhvile kommunerne et meget stort ansvar. Grundprisernes voldsomme stigning har det største ansvar for byggeriets fordyrelse, i alt fald inden for det sidste par år; men der er andre ting, der intet har at gøre med, om det er privat byggeri eller socialt byggeri, der dominerer.

Den almindelige stigning i byggeomkostningerne har været alt for stor i de sidste 2 år. De mange med en almindelig beskeden indkomst, der nu føler sig hårdest ramt af huslejestigningen, kan sende en særlig tanke til de kolleger i byggefagene, som ikke helt har kunnet tåle den eksisterende overbeskæftigelse. Både mester og arbejder i byggefagene har ansvaret for den ukollegiale længdning i byggeriet, og begge har taget deres andel af den. Når historien engang skal bedømme „de gode tiders land“, får byggeriets arbejdere og arbejdsgivere ikke den pæneste omtale. Måske burde byggefagenes arbejdere også tænke på, at tempoet på byggepladsen ikke alene er et spørgsmål mellem arbejdere og arbejdsgivere. Den, man snyder, er den, der mangler en lejlighed, og den, som skal betale fordyrelsen af huslejen.

Man vil altså forstå, at jeg finder de egentligste forklaringer på stigningen i huslejen på områder, hvor bygge-loven ikke kan hjælpe; så meget vigtigere må det imidlertid være, at bygge-lovene tilrettelægges således, at de til fulde kan opfylde deres mission, når de andre forhold bedres.

Det radikale venstre hilser derfor med

tilfredshed lovgivningens nye principper om ligestilling mellem privat og socialt byggeri i henseende til opnåelse af kvadratmetertilskud. Det har været aldeles oplagt urimeligt, at folk, selv med store indkomster, fik tilskud til huslejen i sociale lejligheder, medens folk med små indtægter sidder i dyre lejligheder i privat byggeri uden at opnå tilskud. Nu foreslås det, at tilskuddene gives til lejeren efter hans indtægt, d. v. s. at statstilskuddet hører op, når lejeren indtægt kommer op over den i loven fastsatte grænse. Det er en hårdt tiltrængt ændring. Det må forekomme urimeligt, at selv folk med større indkomster får huslejetilskud; nu bliver der en chance for, at flere med almindelig indtægt kan få huslejetilskud. Et vigtigt hensyn i bygge-loven må det være, at der skabes mulighed for en langsigtet tilrettelægning af byggeriet. Det er forudsætningen for, at kapaciteten inden for byggefagene kan udnyttes fuldt ud. Jeg hilser derfor de bestemmelser velkommen, som tager sigte på dette forhold. På samme måde bør det hilses velkommen, at der fra regeringens side er taget initiativ til fremme af rationaliseringsbestrebelseerne gennem planen om opførelse af de 7 500 lejligheder bygget som montagebyggeri gennem en 3 års periode. Den modstand, der fra teglværkernes og murerfagets side er kommet til udtryk mod montagebyggeriet, har man svært ved at tage helt alvorligt. Da der mangler boliger og tiltrænges en billigørelse med de nuværende tilstande i byggeriet, må en videre udvikling af montagebyggeriet kunne virke fremmende. Det er dog nødvendigt igen at fremhæve, at de fagspærringer, der lægger sig i vejen for den effektive udnyttelse af det utraditionelle byggeri, må væk. Kan parterne ikke selv indse nødvendigheden heraf, bør man nok finde veje til at tilskynde til større forståelse.

Et vigtigt område inden for byggeriet er kollegiebyggeriet. Det er med den største glæde, jeg nu ser målet 1 000 værelser om året opstillet. Får vi disse 1 000 lejligheder bygget årlig i nogle år, vil den nuværende udnyttelse af den værelsessøgende ungdom ikke kunne fortsætte. Det vil også på længere sigt kunne fremme den huslejeudligning, som vi alle ved skal komme engang. At der gives mulighed for at se bort fra de 6 pct. af byggeom-